

GAL II*, ćwiczenia 12,

Izometrie i macierze ortogonalne

Zadanie 1. W przestrzeni \mathbb{R}^3 ze standardowym iloczynem skalarnym wyznaczyć wzór na obrót wokół $L = \text{lin}(1, 0, -1)$ o kąt $\pi/6$ zgodnie z orientacją przestrzeni L^\perp wyznaczoną przez bazę $\{(1, 0, 1), (0, 1, 0)\}$ tej przestrzeni.

Zadanie 2. Wykaż, że każda izometria 3-wymiarowej przestrzeni euklidesowej liniowej jest

- albo obrotem o macierzy (w pewnej bazie)
$$\begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta & 0 \\ \sin \theta & \cos \theta & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

- albo obrotem z odbiciem o macierzy (w pewnej bazie)
$$\begin{bmatrix} \cos \theta & -\sin \theta & 0 \\ \sin \theta & \cos \theta & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix},$$

- albo symetrią płaszczyznową o macierzy (w pewnej bazie)
$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{bmatrix}.$$

Zadanie 3. Niech f będzie endomorfizmem liniowym przestrzeni \mathbb{R}^3 ze standardowym iloczynem skalarnym, którego macierzą w bazie standardowej jest macierz

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}.$$

Przedstawić f jako złożenie przekształceń, z których każde jest pewnym obrotem lub pewną symetrią prostopadłą, opisując je (osie i kąty obrotów/płaszczyzny względem których działają symetrie).

Zadanie 4. Macierz A pewnej izometrii przestrzeni euklidesowej \mathbb{R}^3 ze standardowym iloczynem skalarnym ma ślad równy -2 . Wykaż, że izometria ta jest złożeniem obrotu i pewnej symetrii prostopadłej.

Zadanie 5. Wykorzystując twierdzenie o ortogonalizacji Grama-Schmidta pokaż, że każdą macierz $A \in M_n(\mathbb{R})$ można przedstawić jako iloczyn QR , gdzie Q jest macierzą ortogonalną oraz R jest górnotrójkątna. Pokaż, że jeśli A jest odwracalna, to rozkład ten jest jednoznaczny. Wyznacz rozkład QR macierzy

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}.$$

Zadanie 6 (Rozkład Cholesky'ego). Niech $A \in M_n(\mathbb{R})$. Pokaż, że następujące warunki są równoważne:

- istnieje macierz dolnotrójkątna L taka, że $A = L \cdot L^T$,
- A jest symetryczna i dla każdego $\alpha \in \mathbb{R}^n$ mamy $\alpha^T A \alpha \geq 0$.

Zadanie 7 (Klasyfikacja izometrii w \mathbb{R}^n). Niech $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)$ będzie przestrzenią euklidesową i niech $\phi \in \text{End}(V)$ będzie izometrią. Wówczas

- jeśli $W \subseteq V$ jest ϕ -niezmiennicza, to W^\perp też jest ϕ -niezmiennicza,
- ϕ ma podprzestrzeń niezmienniczą wymiaru ≤ 2 ,
- istnieje baza ortonormalna \mathcal{A} przestrzeni $(V, \langle \cdot, \cdot \rangle)$, w której macierz ϕ ma postać:

$$M(\phi)_{\mathcal{A}}^{\mathcal{A}} = \text{diag}(\underbrace{1, \dots, 1}_k, \underbrace{-1, \dots, -1}_s, O_{\theta_1}, \dots, O_{\theta_t}),$$

gdzie $k + s + 2t = n$, $0 \leq k \leq s \leq n$, $0 \leq t \leq \lfloor n/2 \rfloor$ oraz

$$O_{\theta_i} = \begin{bmatrix} \cos \theta_i & -\sin \theta_i \\ \sin \theta_i & \cos \theta_i \end{bmatrix}.$$

Zadanie 8. Pokaż, że nie istnieją macierze ortogonalne $A, B \in M_n(\mathbb{R})$ spełniające równanie

$$A^2 - B^2 = AB.$$

Czy jest to prawda dla dowolnych macierzy odwracalnych A, B ?

Zadanie 9. Pokaż, że jeśli macierze ortogonalne $A, B \in M_n(\mathbb{R})$ spełniają równość $\det(A) + \det(B) = 0$, to $\det(A + B) = 0$.